

Folketingets Ligestillingsudvalg

Beskæftigelsesministeren
Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 01
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

Orientering om de bagudrettede konsekvenser af EU-domstolens dom C-318/13 af 3. september 2014 om ligebehandling af mænd og kvinder

12. januar 2017
J.nr.

Til Ligestillingsudvalget

Som Beskæftigelsesudvalget og Europaudvalget blev orienteret om i februar 2015 anlagde en finsk mand sag ved EU-Domstolen om forskelsbehandling, fordi han efter en arbejdsulykke, som mand, fik udbetalt et mindre engangsbeløb i erstatning for tab af erhvervsevne (kapitaliseret erstatning), end hvis han havde været kvinde. Det skyldtes, at erstatningen efter finsk lovgivning blev beregnet ud fra kønsspecifik gennemsnitlig forventet levetid. Der faldt dom den 3. september 2014.

Det er EU-Domstolens vurdering, at engangsydelser skal være ens, uanset om man er mand eller kvinde. Dommen var udtryk for en fortolkning af direktivet om ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring (direktiv 79/7), og den indebærer, at vi også i Danmark skulle ændre reglerne på arbejdsskadeområdet. I Danmark anvendte vi kønsspecifikke kapitaliseringsfaktorer i forbindelse med kapitalisering af løbende erstatninger om tab af erhvervsevne, fordi kvinder gennemsnitligt lever længere end mænd. Reglerne om kapitalisering i arbejdsskadeloven blev derfor ændret med virkning fra 1. marts 2015. Der anvendes nu kønsneutrale kapitaliseringsfaktorer i overensstemmelse med dommens fortolkning af direktivet.

Som udvalgene også blev orienteret om i februar 2015, var der behov for at foretage en vurdering af dommens virkning for allerede afgjorte sager om kapitaliserede erstatninger. Den præcise udstrækning af den bagudrettede virkning har været en kompliceret juridisk problemstilling. Derfor blev Kammeradvokaten bedt om en vurdering af rækkevidden af de bagudrettede forpligtelser, som følger af dommen. På baggrund af Kammeradvokatens vurdering udarbejdede Beskæftigelsesministeriet en vejledende udtalelse om de bagudrettede virkninger.

Den 1. juli 2016 blev arbejdsskadesagsbehandlingen udlagt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), der hører under ATP, og Beskæftigelsesministeriet har således ikke instruktionsbeføjelse. Det er Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der træffer afgørelse i alle arbejdsskadesager, og den vejledende udtalelse blev derfor den 17. november 2016 sendt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Den 13. december 2016 besluttede bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der primært består af arbejdsmarkedets parter, at håndtere de bagudrettede konsekvenser af dommen efter de retningslinjer, der fremgår af den vejledende udtalelse.

Det indebærer, at mænd, der har pådraget sig en arbejdsulykke og fået udbetalt deres erstatning fra en aktør, der er omfattet af statsbegrebet, kan få genoptaget deres erstatningsudmåling. Omfattet af statsbegrebet er staten, regioner, folkekirken og kommuner, der ikke har tegnet forsikring hos et forsikringsselskab. Afgørelsen om erstatning skal være truffet i perioden 22. december 1984 og indtil den 1. marts 2015.

Det er Kammeradvokatens vurdering, at mænd, der har arbejdet hos en privat arbejdsgiver eller en offentlig arbejdsgiver, der var arbejdsskadeforsikret i et forsikringsselskab, ikke er omfattet af dommens bagudrettede retsvirkninger.

Det skyldes, at EU-direktiver ikke har direkte retsvirkning for private personer og private virksomheder. Kun hvis princippet om forbuddet mod forskelsbehandling på baggrund af køn er udtryk for et grundlæggende retsprincip på traktatniveau, kan private personer og private virksomheder forpligtes direkte af dommen. Kammeradvokaten har konstateret, at EU-Domstolen ikke har fastslået, at der gælder et sådant grundlæggende EU-retligt princip. De private forsikringsselskaber, der har udbetalt erstatningerne ved arbejdsskader, er derfor udelukkende forpligtet efter dansk ret og dermed ikke forpligtet til at udbetale yderligere erstatning, når erstatningerne er udmålt efter dagældende danske regler.

De mænd, der er omfattet af dommen, kan få genoptaget deres sag efter anmodning til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som vil vejlede om mulighederne for genoptagelse. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring genoptager endvidere af egen drift de sager, som er afgjort i perioden fra EU-Domstolens afgørelse den 3. september 2014 frem til den 1. marts 2015, hvor arbejdsskadesikringsloven blev ændret.

Erstatningen bliver udmålt, så de berørte mænds erstatning kapitaliseres efter samme faktorer som dem, der tidligere blev anvendt for kvinder.

For en uddybende beskrivelse af de bagudrettede retsvirkninger skal jeg henvise til vedlagte vejledende udtalelse, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har besluttet at følge.

Jeg har sendt et tilsvarende brev til Beskæftigelsesudvalget og Europaudvalget.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen